

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ ПРИНЦИПІВ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

На сучасному етапі розвитку освіти оволодіння іноземними мовами залишається головною, а можливо у деякій мірі і визначальною ознакою якості освіти студента як майбутнього фахівця. Удосконалення та поглиблення набутих у школі знань стає можливим лише за використання у вузах новітніх методів навчання іноземної мови, використання як позитивної методологічної спадщини, так і сучасних прогресивних тенденцій у мовній освіті.

У навчанні іноземної мови сьогодні часто наголошують на тому що, жодна методика не може бути абсолютно ефективною. А отже, все більше, як у вітчизняній так і зарубіжній методиці, говорять про ліквідацію традиційної навчально-методичної концепції, наприклад, аудіо-лінгвального та граматико-перекладного методів. Для обґрунтування своїх тверджень науковці відзначають, що навчальна мета не може бути досягнута лише завдяки якомусь одному методу або що завдяки якомусь одному методичному прийому усі учні покажуть однакові результати [1, 4, 5]. Тому сьогодні швидше говорять про діяльнiсну, компетентнiсну (професійну і фахову співпрацю) спрямованість, соціальну поведінку (співпраця та комунікація), багатомовність (субординативний плюрилінгвізм), автономне навчання, усвідомлення міжкультурних особливостей (міжкультурна сенситивність) та іншу спрямованість як навчально-методичний принцип викладання іноземних мов [2].

Таким чином, ключову роль в сучасному баченні і розумінні навчання іноземної мови ми відводимо принципу комунікативно-діяльнiсної спрямованості. «Цей принцип сприяє формуванню у студента здатності до самостійного навчання, спілкування і роботи в групі, самокритики і

відповідальності та набуття студентами умінь, необхідних для професійної діяльності» [2, с.13]. Враховуючи особливості навчального процесу у ВНЗ, варто поставити запитання: чи достатньо глибоко ми розуміємо основоположний принцип комунікативно-діяльній спрямованості?; чи можемо ми використати цей принцип у викладанні?, а також, які інші додаткові навчально-методичні принципи є доцільними у поєднанні з досліджуванним?

У Загальноєвропейській рекомендації з мовної освіти (ЗЄР), Європейській Рамці Кваліфікацій (ЄРК) та Рамковій концепції Європаспорта принципу комунікативно-діяльній спрямованості відведено центральне значення. Особи, які вивчають мови та які ведуть іншомовну мовленнєву діяльність, розглядаються як такі, що виконують важливі соціально комунікативні завдання [3, с. 21]. Крім того, принцип комунікативно-діяльній спрямованості набуває особливого значення у процесі навчання іноземної мови ще й тому, що кожен викладач має знати, чи здатні його студенти адекватно спілкуватися іноземною мовою у автентичній ситуації чи автентичному середовищі.

Таким чином, використання принципу комунікативно-діяльній спрямованості на заняттях німецької мови допоможе, на нашу думку, підготувати студентів до іншомовного спілкування. Для адекватного спілкуватися іноземною мовою, як відомо, необхідно також володіти певними засобами мови. Це означає, що студенти повинні мати, наприклад, певні лексичні (*sprachliche Mittel*) та граматичні (*grammatische Konstruktionen*) навички. Проте такі навичками не мають стати самоціллю, механічним тренуванням в окремих реченнях, яке не ставить перед студентом конкретних комунікативних задач, а отже, не відповідають основній меті навчання іноземної мови – формуванню навичок спілкування.

Головними ознаками комунікативно-діяльній спрямованості заняття є такі: 1) Іншомовне спілкування студентів розглядається як серйозна соціальна діяльність, коли вони стикаються із важливими життєвими ситуаціями; 2) Теми відповідають загально розвиваючим ситуаціям та змісту навчального процесу

конкретного вузу; 3) Мовленнєві ситуації на заняттях з іноземної мови, повинні бути як найбільш достовірної (автентичні) та спонукати до бесіди; 4) Навчальні ситуації повинні бути відкритого типу, щоб студенти могли знайти і запропонувати власне вирішення; 5) Заняття має бути зорієнтованим, насамперед, на комунікативний успіх; 6) Граматика як і словниковий запас не є самоціллю навчання іноземної мови. Вони є мовними засобами у спілкуванні і служать для вирішення конкретних мовленнєвих проблем.

Отже, комунікативно-діяльнісна спрямованість у навчанні німецької мови допоможе викладачу окреслити коло самих різноманітних комунікативних завдань для студентів, які вони здатні успішно вирішувати: отримати в Інтернеті чи де інде відомості, що їх цікавлять; розпитати у незнайомому місті про дорогу і т.п.; спілкуватися з колегами на актуальну для них тему; відшукати в тексті важливу інформацію; поскаржитись на щось чи висловити прохання, захоплення, підтримку і т.п.; допомогти іншим співрозмовцям, які ще не так добре володіють німецькою, висловити свою думку. Така форма спілкування не викликає у студентів дискомфорту чи психологічного напруження і максимально наближує до автентичних умов спілкування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білецька, Олена. Особливості використання функціонально - смислового підходу в процесі формування іншомовної компетенції/ Олена Білецька //Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство. – Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2012. – Вип. 2 (21) 2011-1 (22) 2012. – С. 99-107.
2. Рамкова програма з німецької мови професійного спілкування для вищих навчальних закладів України. – К: Ленвіт, 2014. – 136 с.
3. Europarat: Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen. – München: Landenscheid, 2001. – S- 143.

4. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ein internationales Handbuch / Hans-Jürgen Krumm, Christian Fandrych, Britta Hufeisen u.a. – Berlin/Wien: De Gruyter. – 2010. – S- 284.

5. Königs, Frank G. Handbuch Fremdsprachendidaktik. – Seelze-Velber: Kallmeyer. – 2010. – S- 136.